

YTTRANDE
2021-03-03

Näringsutvecklingsenheten
Elin Gunve
Tfn: 036-15 50 71
E-post: Elin.Gunve@jordbruksverket.se

Näringsdepartementet
Att: Björn Åsgård

Remiss av Havs- och vattenmyndighetens redovisning av uppdrag om generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden

N2020-02128 FJR

Jordbruksverket har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på Havs- och vattenmyndighetens redovisning till regeringskansliet av uppdraget om generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden.

Redovisningen har sin grund i det regeringsuppdrag som Havs- och vattenmyndigheten fick genom regeringens beslut den 23 januari 2020 att utreda och föreslå ändringar i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen för att genomföra ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen, samt hur möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen. I uppdraget ingick det även för Havs- och vattenmyndigheten att redovisa hur ett generellt stopp för bottentrålning skulle kunna införas i övriga svenska skyddade områden utanför trålgränsen och även tillämpas på utländska fiskefartyg.

Redovisningen omfattar en sammanfattning och beskrivning av befintliga undantag till det generella trålförbudet i och utanför marina skyddade områden innanför trålgränsen, förslag på ändringar i fiskeförordningen för genomförandet av bottentrålförbud i marina skyddade områden innanför trålgränsen, översyn av systematik kring hur möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplaner, redovisning över hur ett generellt stopp för bottentrålning kan införas i övriga svenska skyddade områden utanför trålgränsen med tillämpning även på utländska fartyg samt en konsekvensutredning. Under processen har Havs- och vattenmyndigheten inhämtat underlag från SLU Aqua och HMI samt haft samråd med Jordbruksverket, länsstyrelserna, näringen, och andra intressenter.

Havs- och vattenmyndigheten ser fördelar med ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden. Detta ställer dock krav på länsstyrelser och kommuner att utpeka områden där bottentrålning kan tillåtas i skötsel- och bevarandeplaner. Denna process blir en omvänd systematik jämfört med den som sker idag i nuvarande förvaltningsplaner där det finns utpekade områden med viktiga/höga naturvärden där bottentrålning inte får försiggå.

Jordbruksverkets ståndpunkter

Jordbruksverket har tagit del av Havs- och vattenmyndighetens redovisning av uppdraget och konstaterar att förslaget baseras på rådande lagstiftning, vetenskapliga underlag samt samrådsprocesser med berörda myndigheter och berörda aktörer. Bottentrålning försiggår i ett mycket litet antal av de drygt trehundra marina skyddade områden som Sverige har. Bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen försiggår mest i Kosterfjorden, Gullmarsfjorden, delar av Baljö i Västerhavet och i Bottenviken utanför Norrbotten. Det pågår ingen bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen i egentliga Östersjön. Utanför trålgränsen försiggår bottentrålning i marina skyddade områden av svenska fartyg i Bratten, Fladen, Lilla Middelgrund, Stora Middelgrund, Röde bank, Morups bank, Balgö, Nordvästra Skånes havsområde, Sydvästra Skånes utsjövatten, Hoburgs bank och Midsjöbankarna.

Jordbruksverket konstaterar att fiske efter havskräfta, räka, sill/strömning och sikjölja är viktiga fiskerier som försiggår i marina skyddade områden och som påverkas negativt av ett generellt trålfiskeförbud. Hur stor den negativa påverkan kommer att bli för dessa fiskerier är inte konkretiserat i Havs- och vattenmyndighetens underlag och kommer bero på vilka undantag från trålfiskeförbudet som Länsstyrelser och kommuner planerar för i förvaltningsplanerna för de marina skyddade områdena. Jordbruksverket anser att en utförlig konsekvensutredning över fiskeriets ekonomiska påverkan behöver genomföras innan ett beslut om generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden ska fattas.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår ett bemyndigande i fiskeriförordningen om att myndigheten ska få bevilja undantag från ett generellt trålförbud i marina skyddade områden. Jordbruksverket ser en rimlighet i att beslut om undantag sker på en nationell nivå för att säkerställa lika behandling av svenska yrkesfiskare. Vi anser vidare att det av samma anledning är av yttersta vikt att nationella riktlinjer med tydlig vägledning tas fram till Länsstyrelserna som upprättar och hanterar skötsel- och bevarandeplaner för skyddade områden.

Jordbruksverket ser att de samförvaltningar som finns redan idag, bland annat i Bohuslän och Norrbotten, är väl fungerande verktyg för att kunna genomföra och bedriva fiske i marina skyddade områden. Jordbruksverket anser att det är viktigt med fortsatt samverkan med fiskeriets organisationer samt andra berörda intressenter rörande fiskereglering i och utanför marina skyddade områden.

I regeringsuppdraget till Havs- och vattenmyndigheten anges att ”Möjligheten till begränsade undantag ska ges i förvaltningsplanerna och det hållbara småskaliga fiskeriets konkurrenskraft ska värnas”. Jordbruksverket understryker därför vikten av att fiske tillåts i marina skyddade områden där angivna bevarandemål inte anses äventyras.

För att inte skapa konkurrensnackdel för svenska yrkesfiskare anser Jordbruksverket att ett generellt stopp för bottentrålning i övriga svenska marina skyddade områden utanför

trålgränsen endast ska upprättas om både svenska och utländska fartyg förbjuds eller tillåts att fiska.

I detta ärende har enhetschef Jörgen Fransson beslutat. Elin Gunve har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även stf. enhetschef Cecilia Landström samt samordnare Johan Penner deltagit.

Jörgen Fransson
Enhetschef

Elin Gunve
Yrkesfiskesamordnare

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrift